

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statistiska centralbyrån

Yttrande över Statistiska centralbyråns föreskrifter om skyldighet för utbildningssamordnare att lämna uppgifter om yrkeshögskolans intäkter och kostnader

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till föreskrifter om statistik om yrkeshögskolans intäkter och kostnader. Det föreslås att de som bedriver yrkeshögskoleutbildning på begäran ska rapportera årliga uppgifter om intäkter och kostnader för sina yrkeshögskoleutbildningar till Statistiska centralbyrån (SCB).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

SCB är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Yrkeshögskolans utbildningar är finansierade genom statsbidrag och medfinansiering från arbetslivet. För att kunna belysa de faktiska kostnaderna för utbildningarna och de totala offentliga kostnaderna genomförde SCB hösten 2019 en första undersökning om intäkter och kostnader avseende 2018. Undersökningen genomfördes utan uppgiftslämnarplikt. Dock nådde inte undersökningen upp i önskad kvalitet på grund av dåligt inflöde, där flertalet uppgiftslämnare hänvisade till frivilligheten som en anledning till att de inte lämnade in uppgifter. Totalt uppnåddes ett inflöde på 5,6%. Det anges att det idag saknas bra underlag för utbildningsväsendets kostnader. Genom föreskrifterna förväntas ett tillräckligt gott inflöde för att kunna redovisa statistik för yrkeshögskolan kunna uppnås. Det i sin tur kommer inbringa möjligheter för utbildningsdepartementet, forskare, privatpersoner, media och utbildningsanordnare att göra jämförelser och analyser för yrkeshögskolan.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att ett alternativ är att inte genomföra undersökningen. Om ingen reglering kommer till stånd bör dock undersökningen inte genomföras då utfallet av en frivillig undersökning förväntas ge otillräcklig kvalitet. Detta medför i sin tur bland annat att statistik om utbildningsformens intäkter och kostnader inte kommer kunna redovisas. SCB kommer heller inte kunna redovisa hur stor kostnaden är för staten, kommuner eller regioner vilket innebär att det saknas underlag för att beräkna de totala offentliga utbildningskostnaderna.

Vidare anges att det inte finns administrativa data tillgängliga som kan användas för att ta fram uppgifter för nationell och internationell redovisning. Användandet av räkenskapssammandraget bedöms inte heller vara möjligt eftersom alternativet i dagsläget inte uppfyller kriterierna som behövs för syftet med undersökningen. Det anges även bland annat att räkenskapssammandraget är en blankett som lämnas för hela kommunen och inte uppdelat per utbildningsomgång. Det går heller inte att hämta uppgifter om medfinansiering, vilket skulle innebära att en separat blankett skulle behöva skickas ut.

Regelrådet gör följande bedömning. För att ytterligare höja konsekvensutredningens kvalitet hade det kunnat framgå om det finns några digitala lösningar som övervägts för att underlätta uppgiftslämnandet eller om det finns lösningar som kan påverka antalet variabler som företagen behöver besvara. Trots det angivna anser Regelrådet att redovisningen sammantaget är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att statistik på området är nationell och regleras därför inte av EU-rätten.

Regelrådet finner ingen anledning till att göra någon annan bedömning.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen framgår att föreskrifterna föreslås träda i kraft 5 april 2021 så att undersökningen för referensår 2022 kan genomföras under hösten 2023. Så fort regleringen träder i kraft kommer samtliga anordnare som berörs av uppgiftslämnarplikten att informeras om vad som ska samlas in, hur det ska samlas in och sista svarsdag. Det anges att jämfört med tidigare undersökning är enda skillnaden i vad som ska samlas in att något färre uppgifter efterfrågas.

Vidare framgår att för att anordnarna ska ges tid att ställa om sina ekonomiska system har hänsyn tagits till när den första insamlingen ska göras. En första undersökning under hösten 2023 bedöms innebära tillräcklig omställningstid för anordnare att förbereda sig. Behov av speciella informationsinsatser finns också för att belysa att i fall där uppgifter inte finns tillgängliga, förväntas och godkänns inledningsvis uppskattade uppgifter. Förslagsställaren har vidare uppfattningen att uppgifter om medfinansiering är tidskrävande att värdera konkret samt att det finns anordnare som har problem att separera kostnader för olika verksamheter. Denna information kommer att inkluderas i informationen kring vad som ska samlas in.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen är tydlig vad gäller vilka aspekter som har beaktats vid bedömningarna.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det framgår att det under 2020 fanns totalt 214 anordnare med pågående utbildningar, varav drygt hälften var privat anordnare. Det framgår även uppgifter om antal anordnare efter antal studerande.

Exempelvis framgår att 59 anordnare har 0–59 studerande och att 36 anordnare har mer än 500 studerande.

Regelrådet gör följande bedömning. Det saknas närmare uppgifter om berörda företag utifrån storlek. Detta hade kunnat presenteras genom att särskilja privata anordnare från redovisningen med antal studerande. Därutöver hade även uppgifter om antal anordnare kunnat presenteras inom respektive storleksklass utifrån definitioner om mikro, små, medelstora och stora företag.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och bransch godtagbar men redovisningen avseende storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen framgår följande. Efter kontakt med anordnare angående undersökningen 2018 framkom att de flesta hade med viss arbetsmöda kunnat lämna de efterfrågade uppgifterna. Det framkom även att vissa mindre anordnare har en pressad ekonomi och ingen administrativ personal som kan ta hand om undersökningen.

Baserat på den första undersökningen uppskattas tidsåtgången för att lämna uppgifter för en utbildningsomgång vara omkring 60 minuter. Uppskattningen anges dock vara osäker i och med den låga svarsandelen. Höjd tas därför för att det kan ta längre tid att besvara blanketten och att det kan variera mellan olika anordnare. För de med många utbildningsomgångar blir kostnaden större samtidigt som större anordnare troligen har större kapacitet att svara på undersökningen. På längre sikt antas anordnare med ett stabilt utbud kunna sänka tidsåtgången för att lämna uppgifter genom att anpassa sig till undersökningen.

Förslagsställaren presenterar vidare två tabeller. En med uppgift om antal anordnare efter antal omgångar att lämna in uppgifter för under år 2020. Uppgifterna om antal omgångar anges i olika intervaller. Därutöver finns en tabell med beräknad kostnad för anordnare efter tidsåtgång och antal omgångar. Det framgår också uppgifter om antagen timkostnad. Förslagsställaren presenterar också den totala kostnaden vilket uppskattas till mellan 1 628 000 kronor och 4 861 000 kronor i de olika beräknade alternativen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är särskilt positivt att olika scenarion beräknats för att tydliggöra förslagets administrativa kostnader. Dock är det utifrån redovisade data inte tydligt hur förslagsställaren beräknat för att komma fram till den angivna totala kostnaden. Om beräkningarna skett med hjälp av uppskattningar utifrån intervallerna med antal omgångar att svara för borde detta ha tydliggjorts i konsekvensutredningen. Därutöver är det inte tydligt vad timkostnaden är baserad på. Trots dessa otydligheter kring uppgifterna om förslagets totala kostnader har det inte varit avgörande för den sammantagna bedömningen i detta fall givet den övriga redovisningen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Enligt förslagsställaren kan föreskriften leda till att anordnare vill anpassa sina egna ekonomiska system för att enklare kunna lämna uppgifter till SCB och därmed förbereda sig för kommande insamlingar vilket i sin tur kan medföra en extra kostnad. Denna förväntas variera mellan olika anordnare då uppfattningen är att det både finns anordnare som klarar av att lämna uppgifter i dagsläget och de som inte har utarbetade ekonomiska system.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt om redovisningen hade kompletterats med exempelberäkningar som kan visa på omfattningen av kostnader vid anpassningar av ekonomiska system samt uppskattningar av hur många som kan tänkas göra anpassningar. Regelrådet finner likväl att de kvalitativa uppgifterna är tillräckliga i detta fall.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren gör bedömningen att konkurrensförhållandena mellan företag inte påverkas av föreskriften.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen är ytterst kortfattad och tydliggör bland annat inte hur förslaget påverkar konkurrensen mellan företag av olika storlekar. Avsaknaden av uppgifter om storleken på de privata utförarna slår således igenom även på denna punkt.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren gör bedömningen att föreskriften inte påverkar företagen på några andra sätt.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det finns ingen redovisning om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det saknas redovisning vilket är en brist. Eftersom uppgifterna om berörda företag utifrån storlek även får anses brista i tydlighet är det inte heller möjligt för Regelrådet att göra en bedömning om det finns något behov av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet anser att redovisningen är tillräcklig i flera delar såsom uppgifterna om påverkan på företagens kostnader. Redovisningen brister dock vad gäller uppgifter om berörda företag utifrån storlek vilket även påverkar bedömningen av påverkan på konkurrensförhållandena och särskilda hänsyn till små företag. Dessa brister har slutligen varit avgörande i den sammantagna bedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 10 februari 2021.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist, ordförande, Hanna Björknäs, Hans Peter Larsson, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Porko.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Katarina Porko
Föredragande